

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Dáhton: 14.06.2017

Min 17/04316-1
čujuhus:

Din
čujuhus:

Høringssvar om forslag til generell del av læreplanverket for grunnopplæringen

Vi viser til brev datert 10.3.17 hvor Kunnskapsdepartementet sender til høring forslag til ny generell av læreplanverket for grunnopplæringen. Vi viser også til Kirkerådets anmodning om utsatt høringsfrist. I høringsbrevet viser Kunnskapsdepartementet til Sametingets ønske om å få tilbakemelding på synliggjøringen av samiske elevers urfolksrettigheter og på om dokumentet er et godt grunnlag for opplæring av samiske elever. Samisk kirkeråd vil i sitt svar gi tilbakemeldinger på det som Sametinget har bedt om tilbakemeldinger på. For øvrig viser vi til høringssvaret fra Kirkerådet.

Vårt hovedinntrykk er at høringsforslaget i liten grad synliggjør samiske elevers urfolksrettigheter. I dagens generell del er det vist til hvilke lover og konvensjoner som forskriftene er nedfelt i. Dette er tatt bort i det nye forslaget.

Samiske elevers urfolksrett handler om et likeverdig kvalitetsmessig utbytte av opplæringa for gruppen samiske elever, individuelt og som gruppe, sett i forhold til den opplæring som alle andre elever har. Av den grunn må det forskriftsfestes i den generelle delen, at det er dette urfolksretten til samiske elever skal sikre. Samisk skole skal slik ha en likeverdig kvalitet, som all annen opplæring i Norge. Det må derfor tydeliggjøres hvilken kvalitet grunnopplæringa skal sikte mot. Om denne formuleringen tas med vil samiske elevers urfolksrettigheter ivaretas på en bedre måte.

Da vil det sikres at det gjøres vurderinger av opplæringa i samisk skole, for å finne ut om den er likeverdig med den øvrige opplæringa.

I dagens generelle del i læreplanverket heter det i «Prinsipper for opplæringa»: *Prinsipp for opplæringa» skal vere ein del av grunnlaget for å utvikle kvaliteten i grunnopplæringa vidare og for systematisk vurdering av skole og lærebedrift. Fellesskolen skal byggje på og sikre det mangfaldet i bakgrunn og føresetnader som elevane har.*

I det foreliggende forslaget er ikke dette anliggende ivarettatt, og denne teksten er utelatt i kap. 2. Prinsipper for læring og utvikling. Uten at disse formuleringene er med i teksten i den generelle delen, vil det ikke være et juridisk grunnlag for å sikre at samiske elevers opplæring har en likeverdig kvalitet, sammenlignet med alle andre elever i grunnopplæringa.

Generell del i læreplanverket har i dag juridisk status som forskrift. Det vil den nye «Overordnet del – verdier og prinsipper» også ha. Derfor må formuleringene være av en slik karakter at skoleeier og de som har ansvar for den praktiske opplæringa har en faglig

rettesnor for sin pedagogiske praksis, og at det er et grunnlag for å vurdere om de oppnår målene og oppfyller forskriftene.

Samisk kirkeråd mener at formuleringene i den generelle slik den er i det foreliggende forslaget, ikke gir samiske elever et juridisk vern mot diskriminering og negativ forskjellsbehandling. Derfor må de konkrete forpliktelser skoleeiere har for samisk skole og samiske elever i grunnopplæringa i Norge være nedfelt i form av en tekst som tydeliggjør dette på en bedre måte.

I det nye forslaget til «Overordnet del – verdier og prinsipper» er det valgt andre formuleringer enn det som tidligere har vært brukt i styringsdokumentene for grunnopplæringa i Norge, og noen av de formuleringene som i dag er nedfelt, er fjernet. Vårt syn er derfor at dette dokumentet ikke er et godt grunnlag for opplæring i samisk skole.

Vi mener også at det i liten grad er et godt grunnlag for samiske elever i norsk skole. Det å bruke betegnelsen norsk skole, er problematisk, da det kan føre til misforståelser omkring hva samisk skole er. Samisk skole er en likeverdig del av grunnopplæringa i Norge, og kan ikke betegnes som noe som står i motsetning til «norsk skole». Disse termene / formuleringene er relativt nye i planverk-sammenheng. Det må være bedre å bruke den betegnelsen som ble innført i 2006: «Samisk skole er en del av grunnopplæringa i Norge».

Samiske elever i grunnopplæringa i Norge, er for det første alle elever som har foresatte som kan eller som er innmeldt i Sametingets valgmanntall. Noen av disse bor og går på skole i de kommuner som er innlemmet i forvaltningsområdet for samisk språk. Andre bor og går på skole i kommuner som ikke er det, men der det er opprettet samiskklasser som har samisk språkopplæring i et samiskspråklig fellesskap. En tredje kategori er samiske elever som har valgt samisk som språkfag i skolen, og som har opplæring i samisk, etter samiske læreplaner. Noen av disse har individuell opplæring, noen har opplæring i grupper, mens noen har samisk språkopplæring som fjernundervisning.

Det nye forslaget til generell del svekker deres opplæringsrettigheter fordi forskriftene svekker retten til tilpasset opplæring som en kvalitet også ved samisk språkopplæring, - forslaget svekker skolens ansvar for å sikre et læringsmiljø, og forslaget svekker elevens rett til en opplæring basert på samisk språk, kultur og samfunnsliv, da dette ikke er nedfelt at det er skoleeier, ved kommunen, men staten som skal legge forholdene til rette osv. Det er en stor svakhet at det står at elevene skal følge det samiske læreplanverket, i stedet for at det er skolens opplæring som skal være i tråd med planverket. (side 2, i forordet).

Et annet anliggende er det forhold at alle elever i Norge skal gis en opplæring der også det samiske innholdet er med, i alle fag. Dette innholdet og den læring som skjer hos elevene skal ha det samme kvalitetsmessige utbyttet, som all annen opplæring. Dette i henhold til Barnekonvensjonens artikkel 29. Denne opplæringen skal ikke være svakere begrunnet enn øvrig opplæring i skolen.

Ustitlaš dearvuodáiguin

Risten Turi Aleksandersen
Generalsekretær, Samisk kirkeråd

Tove-Lill Labahå Magga
rådgiver

*Dokumeanta lea dohkkehuvvon elektrovnnalaččat, dan dihte das ii leat vuolláičála.
Dokumentet er elektronisk godkjent, og har derfor ikke signatur.*

Kopiija:
Samediggi / Sametinget

Ávjovárgeaidnu 50 9730 KARASJOK

Čujuhusat::
Kunnskapsdepartementet

Postboks 8119 Dep 0032 OSLO